

Bilag 1

København K., den 14. juni 2020

Notat om FGU-institutionernes udfordringer på bygningsområdet.

Baggrund

Alle Forberedende Grunduddannelser (FGU) har i april 2020 indleveret sine årsrapporter til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. FGU Danmark har screenet årsrapporterne, og de afspejler tydeligt de udfordringer, som FGU-institutioner er født med.

Det samlede underskud for alle FGU'er er på 46 mio. kr. for en periode på kun fem måneder, som dækker over perioden 1. august 2019 til 31. december 2019. Det store underskud skal sammenholdes med en samlet omsætning i sektoren på ca. 715 mio. kr., hvilket giver en gennemsnitlig underskudsgrad på 6%¹.

Regnskabsresultatet skal ses i lyset af, at der blev udbetalt tilpasningsmidler på i alt 38,9 mio. kr. i 2019. Der er for 2020 afsat 75,9 mio. kr. i alt til tilpasningsmidler, hvor FGU'erne har ansøgt om i alt 300 mio. kr., heraf 181,1 mio. kr. til bygningstilpasninger.

Det betydelige underskud er ikke et udtryk for, at der ikke har været økonomistyring på institutionerne, men det afspejler, at der er tale om en helt ny uddannelse og sektor, som politisk og økonomisk er forudsat etableret på driftsmidler. Det er vanskeligt at få pengene til at slå til:

- Der skal udvikles og etableres ny undervisning på rekord tid der indbefatter etablering af et inkluderende læringsmiljø, der imødekommer en meget bred målgruppe.
- Etablering af nye faglige temaer.
- Ny didaktik.
- Etablering af en administration og en forsinket IT-understøttelse.
- Tilpasning af medarbejdergruppen mm.

Endelig er FGU-institutioner født med overdragede bygninger – ejede eller lejede - som på mange parametre ikke direkte har kunne anvendes og omsættes til FGU-undervisning.

---

¹ Som tommelfingerregel bør et årsresultat ligge i intervallet +/- 1-2 procent.

Årsrapporterne viser, at der er stor forskel i de vilkår, som FGU-institutionerne er født med, og de vilkår skolerne hver især har haft i de første fem måneder. Der ses således ingen entydig og klar sammenhæng mellem fx geografisk placering, størrelse og resultat.

Tilpasningsmidler i 2020

FGU Danmark blev i oktober 2019 hørt i forbindelse med vejledningen omkring tilpasningsmidlerne. Her ønskede FGU Danmark, at bygningsområdet blev en del af kriterierne for tildeling af midlerne. Årsagen til dette var, at vi allerede på dette tidspunkt var klar over, at der er betydelige bygningsmæssige udfordringer. Dette er blevet bekræftet i det ansøgte beløb om tilpasningsmidler til bygningsområdet.

Lige vilkår vedr. bygninger samt bygninger, som understøtter den udbudte uddannelse

Det er vigtigt, at eleverne på FGU – sammenlignet med andre selvejende uddannelsessektorer - ikke sidder bagerst i klassen, når vi taler bygninger. FGU er en praksisbaseret uddannelse, og det kræver bygninger og lokaler, som kan rumme denne pædagogik og didaktik. FGU-institutionerne skal levere et tilbud af høj kvalitet og få reformens ambitiøse og rigtige intention til at leve. FGU skal være tilbuddet for de unge, der har brug for den ekstra hjælpende hånd på vej til uddannelse eller beskæftigelse, som kommunerne altid vælger til målgruppen. Det er afgørende for FGU's succes, at der kan leveres i forhold til at bringe så mange unge som muligt sikkert videre i uddannelse og job. Dette stiller også krav til bygningerne.

Reformen stiller store krav til bygningerne, så de kan imødekomme, at der er:

- Et løbende optag
- Basisspor og kun optag på sporene 2 gange om året
- Alle tre spor på hver skole
- Inkluderende læringsmiljø
- Nye faglige temaer og nye didaktiske principper
- Etc.

Der er ikke tale om luksuriøse krav, når FGU-institutionerne peger på, at overdragede bygninger og lejemål ikke på nuværende tidspunkt matcher de krav, som med rimelighed kan stilles til de fysiske rammer for FGU uddannelsen.

Bygningsmassen bør gennemgås

Ser vi tilbage på etableringen af selvejete på andre skoleformer, fx EUD, GYM og VUC, har der altid været en grundig gennemgang af skolernes bygningsportefølje, for at tage højde for vilkårlige og historisk bestemte forskelle, ligesom der tilskudsmæssigt er etableret en overgangsperiode, så det har været muligt for den enkelte institution at tilpasse sig selvejete og taxameterfinansiering af bygningsområdet.

Selvejet bygger på et hovedprincip om, at du ejer dine bygninger. I FGU er der meget blandede konstruktioner i forbindelse med de overdragede bygninger. Nogle ejer alle sine bygninger, andre har kun lejemål, nogle har fået kommunale bidrag til bygninger for at få det til at hænge sammen, mens andre ikke har mv.

Da EUD blev selvejende, gennemgik man bygningsporteføljen, og der blev etableret en 10-årig overgangsperiode med et udligningstilskud til fx afvikling af lejede bygninger, ekstraordinært dyre bygninger mm., som supplement til taxametermodellen. Det betød, at man gav et særligt tilskud til dem, som lå skævt i forhold til det samlede niveau.

På VUC- og GYM-området lavede man ved overgangen til selveje en betalingsevne model. Man vurderede, hvad den enkelte institution havde råd til. Betalingsevnen afgjorde, hvilken pris et gymnasium eller VUC skulle betale for sine bygninger, som var blevet overdraget fra amterne til staten.

FGU overtager bygninger fra produktionsskolerne, som har været privat selvejende, hvorfor der aldrig har været en politisk og ministeriel gennemgang og prioritering af standarden for bygningsmassen i sektoren. Desuden har FGU enkelte steder overtaget bygninger fra VUC, som har været indrettet og dimensioneret til VUC-aktivitet, men ikke den blandede undervisningsform med almene fag, produktion og praksis. FGU-institutionerne har en fireårig tilpasningsperiode, hvorefter det fastlagte antal skoler i institutionerne skal være etableret og på plads. Alt dette skal finansieres via det ordinære taxameter, dvs. driftsmidler, uden skelen til de meget forskellige udfordringer, der er på vejen hertil for skolerne.

Der er et stort behov for, at man som på de andre områder gennemgår bygningsporteføljen og udligner de forskelle, som kan bidrage til, at FGU kan lykkes med opgaven givet i reformen. Når en sektor etableres uden en gennemgang af de overdragede bygninger, så betyder det, at der kan være utroligt store forskelle i de vilkår, som de enkelte FGU-institutioner har på bygningsområdet. Ligeledes rummer det ikke mulighed for en samlet politisk og økonomisk prioritering af de bygningsvilkår, sektoren er født med. Og det er desværre blevet tilfældet på FGU.

På FGU er der både institutioner som ejer, lejer eller en kombination. Det er meget forskelligt, hvor store bygningerne er, hvilken standard bygningerne har og hvad der er nok så vigtigt - hvilken stand.

Når vi bygger en ny sektor op med helt nye faglige temaer, ny didaktik, ny pædagogik, inkluderende læringsmiljø mv., så vil det for nogle institutioner være nødvendigt at etablere, ombygge og opbygge fx nye værksteder. Det kan ikke forventes, at der overleveres bygninger én-til-én. Der er også stor forskel i friværdien i de overdragede bygninger, hvilket har stor betydning for det enkelte

FGU, når de skal kreditvurderes. Hertil kommer, at det er ny sektor, hvor der ikke er en historik, som kan underbygge kreditvurderingen.

Det er helt naturligt og forudsigeligt, at der 8 måneder efter at FGU åbnede sine døre ikke har været muligt at gennemgå og skabe overblik over bygningsporteføljen. Vi har overtaget bygninger fra en fri skolesektor, hvor man ikke har de samme detaljerede oplysninger omkring bygningerne som på selvejeområdet. Derfor er dette en helt særlig situation, som kalder på en grundig gennemgang af bygningsporteføljen med henblik på at sikre, at bygningerne fremadrettet kan understøtte intentionerne i reformen. Det er nødvendigt, at vi ser bygningerne i sammenhæng med den uddannelse, vi skal udbyde.

Anbefalinger

På baggrund af ovenstående anbefaler FGU Danmark:

- At bygningsområdet, som anbefalet, helt udgår af udmøntningen af tilpasningsmidlerne lige nu, da en prioritering af de afsatte midler til de skoler, som har søgt, risikerer at øge vilkårligheden og forskellene i bygningsmassen, når der ikke er et samlet overblik over udfordringerne.
- At det er fint at udmønte de nu afsatte 13, 5 mio. kr. af tilpasningsmidlerne til rådgivning vedrørende bygninger. Det kan dog overvejes, om der i stedet for et lige beløb pr. institution evt. tages højde for, hvor mange skoler hver institution har, da det alt andet lige giver en større kompleksitet i arbejdet med etablering og tilpasning af bygningsmassen. Der er også store forskelle i, hvor langt de enkelte institutioner i forhold til at udarbejde en bygningsstrategi.
- At der straks nedsættes en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe i regi af STUK med deltagelse af FGU Danmark, som skal kortlægge bygningsmassen og behovet for bygninger på FGU. Arbejdsgruppen skal udarbejde en kortlægning og bud på løsningsforslag med henblik på forelægning og behandling i aftalekredsen i efteråret 2020.
- Tilpasningsmidlerne udmøntes nu på drift, dvs. personale og it. Det er vigtigt, at pengene kommer ud at arbejde nu, og det skal ikke afvente analysen af bygningsområdet, da alle FGU'er har betydelige tilpasningsudgifter på disse områder.